Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Alina Brăgaru

Dosarul nr. 2a-1743/2023
(2-22093600-02-2a-12052023)

D E C I Z I E

17 octombrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Ala Malîi și Ruxanda Pulbere
Interpret Guzun Diana

Examinând în procedura scrisă cererile de apel declarate de către reprezentantul Croitor Anei, avocatul Șontea Daniel și reprezentatul ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., directorul general Dolghi Cristina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2022, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. Croitor Ana a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 26 octombrie 2021, ora 16:40, în mun. Chișinău, la intersecția str. Costești cu str. Vînătorilor s-a produs accidentul rutier în care au fost implicate automobilele de model ***** cu n/î ***** ce-i aparține cu drept de proprietate și de model Seat Inca cu n/î BSAF 868, ce aparținea cu drept de proprietate lui Șunteac Vladislav.

3. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI 05375490 din 26 octombrie 2021 vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul automobilului de model Seat Inca cu n/î BSAF 868, Șuteac Vladislav, automobilul fiind asigurat potrivit poliței de asigurare obligatorie RCAI-006761113 din 2 iunie 2021 la ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.
4. În urma accidentului rutier ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. a deschis dosar de daune și prin procesul-verbal de constatare a daunelor nr.1121 RCA din 29 octombrie 2021 au fost stabilite daunele produse automobilului ce-i aparține. În baza acestui proces, la cererea companiei de asigurări, paguba produsă automobilului a fost evaluat la suma de 24 675,16 lei.
5. Totodată, compania S.R.L.”Autostyling Now” a întocmit un deviz de reparație, potrivit căruia reparația automobilului va costa suma de 80 169,00 lei. Respectiv la 20 decembrie 2021 a depus cererea către compania pîrîtă, prin care a solicitat compensarea despăgubirii de asigurare în urma accidentului rutier în cuantumul stabilit de compania care urma să efectueze reparația automobilului S.R.L.”Autostyling Now” în mărime de 80 169,00 lei, însă prin răspunsul din 13 ianuarie 2022 ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. i-a refuzat cererea.
6. Întrucât compania S.R.L.”Autostyling Now” în procesul examinării și evaluării pagubelor la automobilul ***** cu n/î ***** a constata daune suplimentare decât cele constatate inițial, a solicitat companiei de asigurări examinarea suplimentară a automobilului pentru constatarea daunelor suplimentare. Astfel, prin procesul-verbal de constatare din 8 februarie 2022 întocmit de ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. au fost constatate daune suplimentare cauzate automobilului în urma accidentului rutier și au fost evaluate de către același expert în cuantum de 14 429,43 lei.
7. La 28 februarie 2022 și-a exprimat dezacordul cu evaluarea efectuată și a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în cuantumul evaluat de către S.R.L.”Autostyling Now”, însă prin răspunsul din 10 martie 2022 ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare solicitate.
8. La 5 aprilie 2022 a solicitat copia dosarului de daune și prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022 s-a constatat că prejudiciul material cauzat posesorului mijlocului de transport ***** cu n/î *****, în urma deteriorărilor primite la 26 octombrie 2021 constituie suma de 50 519,00 lei.
9. Astfel la 28 aprilie 2022 a solicitat plata despăgubirii de asigurare în mărime de 50 519, lei și cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 000,00 lei, însă prin răspunsul din 6 mai 2022 ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. a refuzat în mod repetat achitarea despăgubirii de asigurare, aceasta nefiind achitată până la etapa depunerii cererii de chemare în judecată.
10. La fel, a considerat că în temeiul art.6 alin.(6) din Legea nr.407 din 21 decembrie 2006 poate solicita o penalitate legale în mărime de 0,1 % din suma despăgubirii, ceea ce constituie suma de 7 173,698 lei, fiind calculată pentru o perioadă de 142 de zile.
11. Prin urmare, în temeiul art.art.19, 1822 din Codul civil și art. 23, 28 din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 Croitor Ana a solicitat încasarea din contul ”INTACT

ASIGURĂRI GENERALE” S.A. prejudiciului material în cuantum de 50 519,00 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, penalitatea legală în mărime de 7 173,698 lei și cheltuielile de judecată formate din cheltuieli pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 000,00 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000,00 lei.

Poziția instanţei de fond:

12. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. în beneficiul Croitor Anei despăgubirea de asigurare în mărime de 39 104,59 lei (treizeci și nouă mii o sută patru lei și 59 bani) și cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în mărime de 1 173,13 lei (o mie o sută șaptezeci și trei lei și 13 bani) și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4 000,00 lei (patru mii lei), în rest, cererea s-a respins ca neîntemeiată.
13. Pentru a hotărî astfel, judecătorul, reținând că potrivit cererii Croitor Anei către Compania de asigurări din 29 octombrie 2021, aceasta a solicitat plata despăgubirii de asigurare în numerar (virament) în baza evaluării de către expertul independent S.R.L.”Expertauto Plus”, efectuată în baza prețurilor medii a unității de specialitate auto și în temeiul art.23 alin.(11) al Legii nr.414-XVI din 22.12.2006, a constatat că evaluarea despăgubirii de asigurare în situația solicitării plății despăgubirii în numerar sau virament, costul pieselor și lucrărilor urmează a fi efectuat ținând cont de art.23 alin.(11) din Legea precitată.
14. Astfel, a menționat că din raportul de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022 nu rezultă că expertul judiciar a efectuat o analiză a prețului mediu practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, or expertul a indicat prețul pieselor de schimb cît și manoperei calculate cu piese originale noi, însă acest criteriu nu poate fi reținut în cazul solicitării de către păgubit a achitării despăgubirii de asigurare prin virament sau numerar.
15. Prin urmare, s-a reținut calculul efectuat prin Raportul de evaluare a pagubei nr.3787/10A în mărime de 24 675,16 lei și potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr.3787/10A în mărime de 14 429,43 lei, precum și faptul că Croitor Ana și-a ridicat suma despăgubirii de asigurare stabilită de către S.R.L.”Expertauto Plus”.
16. Referitor la pretenția reclamantei privind achitarea penalității legale în cuantum de 7 173,69 lei, judecătorul a menționat că penalitatea reglementată la art.6 alin.(6) din Legea menționată se referă la contractele de asigurare benevolă de vehicule terestre – autovehicule CASCO, al cărui obiect al asigurării constituie bunul (autovehiculul), iar în contractele de asigurare obligatorie şi benevolă de răspundere civilă, obiectul îl constituie răspunderea civilă, atît a posesorului, cît şi a utilizatorului de autovehicul, pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în

limitele teritoriale de acoperire ale asigurării. Astfel nu este aplicabilă penalitatea legală invocată.

17. Cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată a indicat că cheltuielile privind efectuarea raportului de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022 în mărime de 1 000,00 lei sunt nejustificate, or nu a fost demonstrată necesitatea efectuării acestui raport de expertiză extrajudiciară, atîta timp cît reclamanta a fost de acord de a fi despăgubită în baza evaluării efectuate la 29 octombrie 2021, că urmează a fi compensate cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 1 741,00 lei, precum și, reținând dovada achitării onorariului avocatului, complexitatea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut și faptul că cuantumul asistenței juridice solicitat în sumă de 7 000,00 lei este un cuantum exagerat, or cauza civilă a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă, nu a fost prezentat raportul detaliat al serviciilor de asistență juridică prestată de către avocat, acestea urmează a fi compensate parțial, în cuantum de 4 000,00 lei.

Solicitarea apelantului:

18. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2022, reprezentantul Croitor Anei, avocatul Șontea Daniel a declarat apel împotriva hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
19. Și reprezentatul ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., directorul general Dolghi Cristina a declarat apel împotriva hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

20. În susținerea apelului, avocatul Șontea Daniel, acționând în interesele Croitor Anei a indicat că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța aplicând în mod eronat normele de drept material.
21. Astfel, a criticat concluzia instanței cu privire la solicitarea despăgubirii de asigurare în numerar în baza evaluării S.R.L. ”Expertauto Plus”, prin bifarea rubricii ”da”, menționând că cererea respectivă reprezintă un formular tipizat și la momentul semnării rubrica respectivă nu era bifată, respectiv, dânsa nu a fost de acord ca despăgubirea să se facă în baza pct. 4 din cerere, circumstanțe confirmate prin acțiunile ulterioare ale acesteia, manifestate prin evaluarea pagubei la compania , la garanția căreia se afla.

22. La fel, subliniind că la momentul accidentului automobilul avea o vechime de exploatare mai mică de 3 ani și un parcurs mai mic de 100000 km, speței sunt aplicabile prevederile art. 23 alin.(9) din Legea 414 din 22 decembrie 2006.
23. În altă ordine de idei, în temeiul alin.(13) din Legea menționată, Croitor Ana a fost îndreptățită de a efectua expertiza independentă la 15 aprilie 2022, mai mult că acesta a fost efectuată conform prevederilor art. 23 alin.(11) din Legea 414, adică luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți.
24. Cu referire la respingerea încasării penalității, a indicat că instanța eronat nu a aplicat prevederile art. 6 alin.(6) din Legea nr. 407 cu privire la asigurări.
25. Totodată , a considerat că și cheltuielile de judecată urmau a fi încasate integral, or acestea sunt reale, necesare și rezonabile.
26. La rândul său, reprezentatul ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., directorul general Dolghi Cristina, în motivarea cererii de apel a indicat că suma încasată de către instanță nu este una litigioasă, reprezentând cuantumul despăgubirii calculate de către compania de asigurări.
27. În acest sens, a atras atenția că până la moment persoana păgubită nu a prezentat rechizitele bancare pentru a fi transferată suma dată, circumstanță ce exclude o careva întârziere de plată.
28. Astfel, a concluzionat că prin încasarea sumei menționate, instanța a impus companiei de asigurare o obligație suplimentară.
29. Prin încheierea instanței de apel din 3 octombrie 2023, pentru elucidarea tuturor circumstanțelor importante în vederea examinării multiaspectuale, complete şi obiective a cauzei civile, s-a constatat necesitatea convocării participanților la proces în ședința de judecată.
30. În ședința judiciară în instanța de apel apelanta/intimata Croitor Ana și reprezentantul acesteia, avocatul Șontea Daniel au susținut cererea de apel din motivele de fapt și drept invocate, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat și respingerea apelului declarat de ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.
31. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul intimatului/apelantului, ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., Onofrei Vitalie a solicitat respingerea apelului declarat de Croitor Ana și admiterea apelului companiei de asigurări, cu casarea hotărârii și respingerea cererii de chemare în judecată integral.
32. În ședința judiciară în instanța de apel intervenientul accesoriu Șuteac Veaceslav, legal citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat și nu a invocat careva motive în argumentarea absenței sale. Instanța de apel, reținând citarea legală a acestuia, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa intervenientului accesoriu.

Aprecierea instanţei de apel:

33. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră

apelurile declarate drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.

34. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
35. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
36. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
37. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*
38. În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*
39. Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.
40. Colegiul civil mai reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
41. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

42. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
43. Astfel, probatoriu administrat la caz atestă că la 26 octombrie 2021, aproximativ la ora 16:40, s-a produs accidentul rutier, în care au fost implicate autovehicule: ***** cu n/î ***** ce-i aparține cu drept de proprietate Croitor Anei și de model Seat Inca cu n/î BSAF 868, ce aparținea cu drept de proprietate lui Șunteac Vladislav.
44. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI 05375490 și deciziei organului de constatare din 26 octombrie 2021, vinovat de producerea accidentului rutier și cauzarea prejudiciului material automobilului de model ***** cu n/î *****, ce-i aparține cu drept de proprietate Croitor Anei, a fost recunoscut șoferul automobilului de model Seat Inca cu n/î BSAF 868, Șunteac Vladislav.
45. La momentul producerii accidentului rutier, automobilul de model Seat Inca cu n/î BSAF 868, dispunea de polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr.RCAI-006761113, eliberată de ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. și, în urma adresării Croitor Anei către asigurator a fost deschis dosarul de daune, în cadrul căruia, la 29 octombrie 2021, a fost întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. 1121.
46. Potrivit cererii privind constatarea pagubei, semnată de Croitor Ana, este bifată rubrica privind solicitarea plății despăgubirii de asigurare în numerar (virament) în baza evaluării de către expertul independent ”EXPERT AUTO” S.R.L., efectuată în baza prețurilor medii a unităților de specialitate auto și în temeiul art. 23 alin.(11) a Legii 414 din 22 decembrie 2006.
47. Potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 3787/10A, întocmit în baza actului de examinare menționat supra de către ”EXPERT AUTO” S.R.L., valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de marca ***** cu n/î *****, a fost estimată la suma în mărime de 24675,16 lei.
48. Totodată, din suportul probatoriu urmează că la 23 noiembrie 2021, automobilul avariat de model ***** cu n/î *****, la solicitarea Croitor Anei, a fost examinat de S.R.L. ,,AUTOSTYLING NOW”, fiind întocmită comanda-ordin nr. 6051, potrivit căreia costul reparației pentru restabilirea autovehiculului menționat constituie suma de 80169,00 lei.
49. Astfel, la 20 decembrie 2021 Croitor Ana, anexând factura centrului de service S.R.L. ,,AUTOSTYLING NOW”, a comunicat ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. dezacordul cu suma stabilită în mărime de 24675,16 lei și a solicitat: fie majorarea acesteia până la suma de 80169,00 lei, fie repararea automobilului din contul companiei de asigurări.
50. Prin răspunsul din 13 ianuarie 2022 ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. a comunicat persoanei păgubite că despăgubirea de asigurare calculată conform raportului de evaluare a pagubei nr. 3787/10A în mărime de 24675,16 lei a fost consemnată în Ordinul nr. 1121/RCA/2021 din 12 noiembrie 2021, prin care s-a

stabilit suma cu titlu de despăgubire, iar actul din 23 noiembrie 2021 nu poate fi luat în considerație deoarece examinarea mijlocului de transport a fost realizată în prezența persoanei păgubite și S.R.L. ,,AUTOSTYLING NOW" nu este unitatea de specialitate acceptată de către părți.

51. Urmare a răspunsului respectiv, la 2 februarie 2022 Croitor Ana a solicitat "INTACT ASIGURĂRI GENERALE" S.A. examinarea suplimentară a autovehiculului avariat la "AVALON" S.R.L., unitatea de specialitate unde va fi reparat automobilul.
52. La 8 februarie 2022 autovehiculul avariat a fost examinat suplimentar, fiind întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor, potrivit căruia au fost constatate încă trei soluții tehnice pentru repararea mijlocului de transport ***** cu n/î GWG213.
53. Potrivit Raportului de evaluarea a pagubei nr.3787/10A, efectuat în baza actului de examinare suplimentară, valoarea prejudiciului suplimentar cauzat automobilului de model ***** cu n/î ***** a fost estimată la suma de 14 429,43 lei.
54. Prin Ordinul "INTACT ASIGURĂRI GENERALE" S.A. nr. 1121/1/RCA/2021 din 25 februarie 2022 s-a stabilit despăgubirea de asigurare pentru proprietarul mijlocului de transport de model "*****" cu numărul de înmatriculare ***** în sumă de 39104,00 lei.
55. La 29 februarie 2022 Croitor Ana, manifestându-și dezacordul cu mărimea despăgubirii de asigurare, a solicitat repetat "INTACT ASIGURĂRI GENERALE" S.A. fie majorarea acesteia până la suma de 80169,00 lei, fie repararea automobilului din contul companiei de asigurări.
56. Potrivit răspunsului din 10 martie 2022 "INTACT ASIGURĂRI GENERALE" S.A., reiterând în detaliu motivele expuse în răspunsul din 13 ianuarie 2022, a comunicat persoanei păgubite că nu poate fi satisfăcută solicitarea acesteia privind achitarea despăgubirii de asigurare calculată conform actului eliberat de S.R.L. ,,AUTOSTYLING NOW".
57. La 13 aprilie 2022 Croitor Ana s-a adresat Biroului Individual de expertize judiciare Ursu Maxim cu solicitarea efectuării expertizei extrajudiciare cu privire la mărimea prejudiciului material cauzat posesorului mijlocului de transport de model "*****" cu numărul de înmatriculare ***** în urma deteriorărilor primite la 26 octombrie 2021.
58. Potrivit Raportului de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022, întocmit de către Biroul Individual de expertize judiciare Ursu Maxim în baza copiei procesului-verbal de constatare a pagubelor nr. 1121 din 29 octombrie 2021 și copiei procesului-verbal de constatare a pagubelor suplimentar nr. 1121 din 8 februarie 2022, prejudiciul material cauzat posesorului mijlocului de transport de model "*****" cu numărul de înmatriculare ***** în urma deteriorărilor primite la data accidentului rutier din 26 octombrie 2021, calculate cu piese originale noi, constituie 50 519,00 lei.
59. La 28 aprilie 2022 Croitor Ana, anexând copia Raportului de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022, a solicitat "INTACT ASIGURĂRI GENERALE"

S.A. achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 50 519,00 lei și compensarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în mărime de 1000,00 lei.

60. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecății, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a dat o apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele a probelor prezentate, hotărârea fiind întemeiată.
61. În susținerea acestei opinii Colegiul reține că raporturile juridice dintre asigurători, asiguraţi şi persoane terţe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum şi modul de realizare a acestui tip de asigurare sunt reglementate de Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414/22.12.2006.
62. Astfel, conform art. 19 alin. (1) lit. a) și c) din Legea menționată *”după ce a luat cunoştinţă de producerea accidentului, asigurătorul este obligat: să deschidă dosar de daune; să examineze bunurile avariate şi să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor”.*
63. Potrivit art. 21 alin.(2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule *”în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate şi nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit.c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate”.*
64. Alin.(4) și (5) a aceluiași articol stabilesc că *”procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului şi/sau a utilizatorului de autovehicul şi a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, şi se semnează de toţi participanţii la întocmirea lui. Eventualele obiecţii ale părţilor cu privire la pagubele constatate se menţionează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta”.*
65. În corespundere cu art. 22 alin. (1) din Legea menționată ”*despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal şi asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nicio înţelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă”.*
66. Potrivit alin.(7) a articolului indicat supra *”în cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabileşte în conformitate cu legislaţia în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ţinîndu-se cont de pretenţiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăşi diferenţa dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului şi valoarea rămasă şi limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege”.*
67. Conform prevederilor art. 23 alin.(1) din Legea nr. 414/22.12.2006 *”despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăşi nici una din*

următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferenţa dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului şi valoarea rămasă; c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege”.

68. În temeiul alin.(2) și (3) din Legea indicată *”în cazul daunei parţiale, valoarea pagubei real suportate este egală cu costul reparaţiei părţilor componente sau a pieselor avariate ori cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare şi montare aferente reparaţiilor şi înlocuirilor necesare. Prin părţi componente sau piese care trebuie înlocuite se înţeleg cele a căror reparaţie sau folosinţă nu mai este posibilă din punct de vedere tehnic din cauza gradului înalt de avariere ori cele a căror reparaţie este posibilă, dar costul ei, depăşeşte valoarea de nou a părţii componente sau a piesei respective”.*
69. Art. 23 alin. (4) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule stabilește că *” costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți”.*
70. În conformitate cu alin.(9) a aceluiași articol *”în procesul evaluării pagubei, atunci cînd este necesară înlocuirea părţilor componente şi a pieselor, în cazul achitării despăgubirii prin virament în contul bancar al unităţii de specialitate, cuantumul despăgubirii de asigurare urmează a fi stabilit de asigurător ţinînd cont de următoarele: a) pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de pînă la 3 ani şi un parcurs de pînă la 100 000 km, costul reparaţiei autovehiculului se stabileşte pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părţi. În acest caz, la reparaţia autovehiculului se vor utiliza părţi componente şi piese originale noi; b) pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de 4 ani şi mai mult şi/sau un parcurs mai mare de 100 000 km, costul reparaţiei autovehiculului se stabileşte pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părţi. În acest caz, la reparaţia autovehiculului se vor utiliza părţi componente şi piese noi fabricate în bază de licenţă (piese aftermarket) sau originale foste în folosinţă care corespund cerinţelor tehnice şi de securitate rutieră. În cazul cînd părţile componente şi piesele noi fabricate în bază de licenţă sau cele originale foste în folosinţă nu sînt disponibile pe piaţa autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina conform preţului la părţile componente şi piesele originale noi”.*
71. Potrivit alin. (11) al articolului menționat *” indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului şi parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabileşte luând în calcul preţurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera şi pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părţilor componente şi pieselor avariate, precum şi pentru părți componente şi piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice şi de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi*

fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sunt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina ținând cont de prevederile alin. (8) din legea menționată".

72. Conform alin. (12) al aceluiași articol *" actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare".*
73. Potrivit alin. (13) al art. 23 din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule *"în cazul unui dezacord între părţi în privinţa alegerii expertului independent sau a unităţii de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparaţiei părţilor componente sau a pieselor avariate, costul lucrărilor de reparaţie, valoarea autovehiculului la momentul accidentului sau valoarea rămasă, părţile urmează să menţioneze acest fapt în dosarul de daune, fiind îndreptăţite legal să apeleze individual la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru stabilirea pagubelor. În acest caz, la plata despăgubirii de asigurare, părțile vor ține cont de prevederile art. 22 alin. (1) și ale art. 28 alin. (2) și (3)".*
74. Conform prevederilor art. 28 alin. (2) și (3) din aceleiași lege *" obiecţiile referitor la suma despăgubirii se vor comunica asigurătorului în 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmând ca, în termen de 5 zile din data înştiinţării, asigurătorul să le soluţioneze ori să prezinte dezacordul faţă de ele. În cazul prezentării dezacordului, asigurătorul va prezenta persoanei păgubite actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparaţie şi/sau de înlocuire a părţilor componente ori pieselor avariate, cu indicarea preţurilor, sau alte documente în baza cărora a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare. Dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plătește totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanţă de judecată".*
75. Reținând normele legale menționate supra, Colegiul civil subliniază că în situaţia avarierii bunului, despăgubirea va fi egală costului cheltuielilor necesare pentru restabilirea automobilului în situaţia în care acesta se afla pînă la producerea cazului asigurat (adică în valoare egală cu cheltuielile de restabilire). În orice caz, despăgubirea nu poate depăşi valoarea pagubei real suportate, diferenţa dintre valoarea autovehiculului de la data procedurii accidentului şi valoarea rămasă conform actului de reevaluare, încheiat de către o unitate de specialitate, şi limita despăgubirii prevăzută de art.14 alin.(2), art.22 alin.(7), 23 alin.(1) din Legea nr.414-XVI.
76. Totodată, Colegiul evidențiază că Legea nr. 414-XVI/22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule stabilește că costul reparaţiei autovehiculului se stabileşte pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părţi.
77. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil menționează că "INTACT ASIGURĂRI GENERALE" S.A. a ales în calitate de unitate de specialitate pentru stabilirea

costului reparaţiei părţilor componente sau a pieselor avariate și a costului lucrărilor de reparaţie ”EXPERT AUTO” S.R.L. și din dosarul de daune nu urmează mențiunea Croitor Anei privind dezacordul în privința alegerii acestei unități de specialitate.

78. Astfel, Colegiul civil conchide că, în măsura în care prevederile art. 23 alin.(13) din Legea nr. 414-XVI/22.12.2006 impun ca condiție de adresare individuală legală la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru stabilirea pagubelor menţiunea faptului de dezacord între părți în privinţa alegerii expertului independent sau a unității de specialitate în dosarul de daune, Croitor Ana neîntemeiat s-a adresat centrului de service S.R.L. „AUTOSTYLING NOW” și ulterior Biroului Individual de expertize judiciare Ursu Maxim.
79. Tot aici, Colegiul civil notează că chiar și în cazul în care partea păgubită este îndreptăţită legal să apeleze individual la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru stabilirea pagubelor, oricum la plata despăgubirii de asigurare urmează a fi ținut cont de faptul că despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal şi asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nicio înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, precum și de faptul că obiecţiile referitor la suma despăgubirii se comunica asigurătorului în 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmînd ca, în termen de 5 zile din data înştiinţării, asigurătorul să le soluţioneze ori să prezinte dezacordul faţă de ele și dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plăteşte totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit, în acest caz, persoana păgubită având dreptul să atace decizia asigurătorului în instanţă de judecată.
80. Prin urmare, legea stabilește expres cum urmează să procedeze atât persoana păgubită, cât și asigurătorul dacă prima nu este de acord cu decizia ultimului privind cuantumul despăgubirii de asigurare după examinarea obiecțiilor, și anume asigurătorul plătește totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit, iar persoana păgubită – atacă decizia asigurătorului în instanţă de judecată.
81. La caz, Colegiul civil reține că după cominicarea ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. a obiecțiilor la suma despăgubirii stabilite prin Ordinul nr. 1121/RCA/2021 din 12 noiembrie 2021 în mărime de 24675,16 lei, acesta le-a soliționat prin examinarea suplimentară a autovehiculului avariat, cu întocmirea procesul-verbal de constatare a daunelor și, urmare a evaluării suplimentare a pagubei, prin Ordinul nr. 1121/1/RCA/2021 din 25 februarie 2022, a majorat despăgubirea de asigurare pentru proprietarul mijlocului de transport de model ”*****” cu numărul de înmatriculare ***** cu suma de 14 429,43 lei, stabilind-o în total în sumă de 39104,00 lei.
82. Important la caz este faptul că persoana păgubită – Croitor Ana nu a fost de acord nici cu această decizie a ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.
83. În acest sens, Colegiul civil observă că ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., deși a stabilit despăgubirea de asigurare în sumă de 39104,00 lei încă la 25 februarie 2022, contrar obligației menționate supra, nu a achitat-o Croitor Anei nici până la

moment, iar Croitor Ana, nefiind de acord cu Ordinul nr. 1121/1/RCA/2021 din 25 februarie 2022 prin care a fost stabilită despăgubirea de asigurare în sumă de 39104,00 lei, nu s-a adresat în instanță așa cum urma să procedeze conform prevederilor art. 22 alin. (1) în coroborare cu art. 28 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ci a apeleat individual la serviciile expertului independent – Biroul Individual de expertize judiciare Ursu Maxim.

84. Într-o altă ordine de idei, Colegiul civil menționează că legea stabilește două modalități de despăgubire a persoanei păgubite: prima – achitarea despăgubirii prin virament în contul bancar al unităţii de specialitate și a doua – achitarea despăgubirii în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite. În primul caz, cuantumul despăgubirii de asigurare urmează a fi stabilit de asigurător ţinînd cont de vechimea de exploatare și parcursul autovehiculului, specificând natura părților componente și pieselor ce urmează a fi folosite: originale noi sau noi fabricate în bază de licenţă (piese aftermarket) sau originale foste în folosinţă care corespund cerinţelor tehnice şi de securitate rutieră, iar în al doilea caz – luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți.
85. Din cererea privind constatarea pagubei urmează că Croitor Ana a solicitat plata despăgubirii de asigurare în numerar (virament) în baza evaluării de către expertul independent ”EXPERT AUTO” S.R.L., efectuată în baza prețurilor medii a unităților de specialitate auto.
86. Astfel, Colegiul civil conchide că prima instanță, luând în considerație cererea persoanei păgubite, întemeiat a constatat că mărimea despăgubirii de asigurare nu poate fi apreciată prin prisma raportului de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022 efectuat de către Biroul Individual de Expertiză Judiciară Ursu Maxim, or, criteriul aplicat, și anume calcularea prețului pieselor de schimb și manoperei reieșind din prețul pieselor originale noi nu poate fi reținut în cazul solicitării de către păgubit a achitării despăgubirii de asigurare prin virament sau numerar.
87. Acestea fiind reținute, Colegiul conchide că ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. întemeiat a evaluat şi stabilit despăgubirea de asigurare pentru automobilul avariat în temeiul raporturilor de evaluare a pagubelor nr. 3787/10A din 29 octombrie 2021 și din 8 februarie 2022, or acestea au fost întocmite potrivit criteriului ce urmează a fi aplicat la caz, și anume luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți.
88. Colegiul, respinge ca neîntemeiate argumentele apelantei cu privire la faptul că dânsa nu a fost de acord ca despăgubirea să se facă în baza pct. 4 din cerere, subliniind că din dosarul de daune nu urmează dezacordul expres a Croitor Anei cu privire la evaluarea pagubei de către ”EXPERT AUTO” S.R.L. sau modalitatea de despăgubire, ci numai dezacordul cu suma stabilită.
89. Totodată, Colegiul reținând că Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule definește unitate de specialitate ca persoană fizică sau persoană juridică, autorizată (înregistrată legal), care are ca obiect de activitate comercializarea de autovehicule, de părţi

componente şi piese de rezervă şi/sau executarea de lucrări de întreţinere şi reparaţie a autovehiculelor, respinge ca neîntemeiată poziția apelantei că expertul care a întocmit raporturilor de evaluare a pagubelor nu se află în lista experților, aprobată de Ministerul Justiției.

90. Or, potrivit logicii argumentării respective, nici Raportul de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022 nu poate fi reținut de instanță ca probă în confirmarea despăgubirii, deoarece potrivit art. 19 alin.(5) din Legea cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar, expertiza extrajudiciară poate servi drept material auxiliar pentru o plîngere, decizie, negociere, tranzacţie de împăcare sau pentru un alt proces de natură extrajudiciară.
91. Mai mult, în măsura în care, în temeiul art. 23 alin.(1) din Legea nr. 414/22.12.2006 despăgubirea pentru avarierea autovehiculului nu poate depăşi valoarea pagubei real suportate, iar repararea bunului avariat presupune suportarea efectivă a cheltuielilor pentru restabilirea acestuia, Colegiul civil apreciază netemeinicia pretențiilor Croitor Anei privind încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 50 519,00 lei inclusiv și prin prisma faptului că aceasta, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, nu a dovedit că a suportat real cheltuielile de reparație în mărimea respectivă (nu a prezentat bonuri de plată), adică că real a achitat suma respectivă la reparația automobilului, aceasta fiind doar estimată ca una probabilă sau posibilă, dacă partea reclamantă ar fi ales să repare automobilul procurând piese noi.
92. În același timp, Colegiul apreciază ca eronată poziția apelantei ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. că întru cît suma nu este una litigioasă, nefiind achitată numai deoarece persoana păgubită nu a prezentat rechizitele bancare pentru transferul acesteia suma dată, prin încasarea ei de către instanță s-a impus companiei de asigurare o obligație suplimentară, or, după cum a fost constatat la pct. 80 din Decizie, legea stabilește expres că în cazul în care persoana păgubită nu este de acord cu decizia asiguratorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare după examinarea obiecțiilor, asigurătorul plătește totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit, iar din suportul probatoriu nu urmează acțiuni concrete a acestuia în sensul solicitării exprese Croitor Anei a rechizitelor bancare pentru transferul despăgubirii stabilite.
93. În această ordine de idei, Colegiul civil, reținând că Croitor Ana nu a probat temeiul în virtutea căruia ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. urmează să-i achite despăgubirea de asigurare anume în suma de 50 519,00 lei, iar ultima nu a probat achitarea despăgubirii de asigurare stabilite în sumă de 39104,00 lei, concluzionează că instanța de fond corect a încasat despăgubirea de asigurare în sumă de 39104,00 lei.
94. În continuare, Colegiul civil recunoaște ca fiind corectă motivarea efectuată de către instanța de fond a inaplicabilității la caz a art.6 alin.(6) din Legea nr.407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări, iar pentru a nu admite repetări inutile, instanța de apel le va însuși.
95. În contextul concluziei cu privire la netemeinicia pretenției privind încasarea despăgubirii de asigurare stabilite potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr.08/708 din 15 aprilie 2022, prin urmare admiterea parțială a acțiunii, Colegiul

menționează concluzia corectă a primei instanței cu privire la modalitatea de compensare a cheltuielilor de judecată.

96. În această ordine de idei, Colegiul civil concluzionează că, în speță, criticile aduse de apelanți, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.
97. Față de cele ce preced și, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în apel sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge cererile de apel şi de a menține hotărârea judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 20212.
98. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se resping cererile de apel declarate de către reprezentantul Croitor Anei, avocatul Șontea Daniel și reprezentatul ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., directorul general Dolghi Cristina.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Croitor Ana împotriva ”INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A., intervenient accesoriu Șuteac Vladislav, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi

Ruxanda Pulbere